Vlaams Parlement

vergadering **C101 – WON9**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 19 januari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Vlaamse stedenbeleid in Brussel
- 740 (2011-2012) 3

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de opvolging van de minimale aardgaslevering
- 742 (2011-2012) 6

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over een algemene verplichting voor rookmelders
- 776 (2011-2012) 8

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het vervroegd verkopen van sociale woningen
- 794 (2011-2012) 12

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het actieplan Windenergie
- 803 (2011-2012) 16

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het Vlaamse stedenbeleid in Brussel
- 740 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, een kleine tien jaar geleden richtte de Vlaamse Regering het Stedenfonds op, om de Vlaamse grootsteden en centrumsteden te ondersteunen, met inbegrip van Brussel, waar dat via de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) gebeurt. De hoofddoelstellingen van het Stedenfonds zijn bekend: de leefbaarheid zowel op stads- als op wijkniveau verhogen, dualisering tegengaan en de kwaliteit van het bestuur verhogen.

Jaarlijks wordt een bedrag voor het Stedenfonds vastgelegd. Er werd afgesproken dat Brussel via de VGC recht heeft op 10 procent van het totale jaarlijkse bedrag van het Stedenfonds, een soort voorafname voor Brussel. Daarnaast zijn er twee clusters. Antwerpen en Gent krijgen 75 procent van de overblijvende middelen, de centrumsteden 25 procent. Binnen die clusters krijgen de steden middelen volgens hun inwonerstal. Voor Brussel geldt die regel dus niet: daar wordt met de voorafname van 10 procent gewerkt.

De middelen worden toegekend aan de hand van een beleidsovereenkomst. Onlangs werden de resultaten van de visitatiecommissie over de beleidsovereenkomsten besproken op de ministerraad van de Vlaamse Regering. In uw laatste beleidsbrief Steden benadrukt u het belang van de samenwerking met de VGC en vermeldt u dat het Vlaams stedenbeleid “waar mogelijk en wenselijk afgestemd zou worden op maat van de VGC”. Daarnaast werkt u ook intensief mee aan de Taskforce Brussel.

In de beleidsbrief Brussel laat minister Smet, bevoegd voor de hoofdstad, weten dat hij regelmatig overleg heeft rond het stedenbeleid. Hij plant in 2012 overleg met u over de resultaten van de visitatiecommissie van het Stedenfonds en over de voorbereiding van de nieuwe Stedenfondsperiode. Ik zocht vervolgens ook in de beleidsbrief Steden naar een verwijzing naar die samenwerking, maar die werd dit jaar niet opgenomen.

Minister, kunt u toelichten waarover precies overleg zal worden gepleegd tussen uzelf en de minister voor Brussel? Gaat het dan over formele of informele overlegmomenten? Bevestigt u dat in dat kader een specifiek overleg komt met de minister voor Brussel over de resultaten van de visitatiecommissie van het Stedenfonds en over de voorbereiding van de nieuwe Stedenfondsperiode?

Iets wat mij al een hele tijd bezighoudt, is de rol die de minister voor Brussel speelt in het Vlaamse stedenbeleid en specifiek op het vlak van het Stedenfonds. Ik begrijp dat de andere steden een een-op-eenrelatie hebben met u. Als je dat schema overzet op Brussel, beland je natuurlijk bij de VGC. Ik veronderstel dan ook dat de VGC met u dezelfde relatie opbouwt als met de andere Vlaamse steden. Maar hoe zit het dan met de Vlaamse minister voor Brussel? Wat is zijn plaats daarin?

Ik had het daarnet over de voorafname voor de VGC: die 10 procent van de middelen van het Stedenfonds. Ik probeer dat element te relateren aan de Brusselnorm die de Vlaamse Regering hanteert, waarbij men ervan uitgaat dat voor de toepassing van het Vlaamse beleid in de hoofdstad 30 procent van de inwoners van Brussel deel uitmaakt van de doelgroep van het Vlaamse beleid. Ik zie de parallel niet tussen de voorafname van 10 procent en de Brusselnorm, die op zo veel mogelijk domeinen zou moeten worden toegepast. Kunt u dat wat verder toelichten?

Zowel in de commissie Brussel, in de beleidsbrief Brussel als door minister Smet wordt vaak aangegeven hoe belangrijk de laboratoriumfunctie van Brussel wel is voor andere steden. Een aantal sociologische en andere evoluties doen zich in Brussel sneller voor dan in andere

Vlaamse steden. Het beleid probeert daarop in te pikken en probeert zelf naar voorstellen te zoeken om een aantal problemen op te vangen. Minister Smet heeft in zijn beleidsbrief Brussel heel wat voorbeelden aangehaald van zaken die in Brussel hebben plaatsgevonden. Hij stelde dat het nuttig zou zijn, mochten die vernieuwende elementen, die inspelen op specifieke uitdagingen van vandaag, ook worden overgebracht naar andere Vlaamse steden. Hij zegt dat geregeld, en het is ook een vraag van heel wat collega's in de commissie Brussel: de dingen die als eerste moeten worden uitgeprobeerd in Brussel en die succes hebben, moeten minstens een verlengstuk krijgen in de andere steden. Hoe werkt u in dat verband samen met de Vlaamse minister voor Brussel en met de VGC?

Wilt u tot slot nog extra inspanningen leveren om potentiële vzw's of andere organisaties in Brussel op te roepen om in te tekenen op projectoproepen, zoals de Thuis in de Stad-prijs of innovatieve stadsprojecten? Of gaat u in dit verband de VGC aansporen om daar, meer nog dan vandaag, werk van te maken? Er zijn bepaalde budgetten die moeten worden verdeeld over een aantal steden. We weten allemaal welke problematieken vandaag in Brussel opduiken. Ik hoop dat er voldoende aandacht is vanuit Nederlandstalig Brussel om mee te strijden voor die projecten.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Met collega Pascal Smet verloopt het overleg op twee niveaus. Het eerste niveau omvat de opdracht van de ambtelijke Taskforce Brussel, dat een initiatief is van minister Smet. De resultaten van de taskforce worden de komende weken aan minister Smet overgemaakt. Nadien volgt de politieke bespreking binnen de Vlaamse Regering. Onder meer zullen de rol en de plaats van onder andere het Vlaamse stedenbeleid binnen het kerntakendebat en de relatie tussen de Vlaamse overheid en de VGC aan bod komen.

Ten tweede vindt er ook geregeld informeel overleg met minister Smet plaats over de inzet van de instrumenten van mijn verticale stedenbeleid, zoals de Stadsmonitor, de nieuwe oproep voor de buurtstewards, de demografische prognoses en hun impact op Onderwijs, de aanpassing van het Stedenfonds aan het Planlastendecreet.

Tot slot kan ik bevestigen dat binnenkort het visitatierapport over de inzet van het Stedenfonds door de VGC met minister Smet wordt besproken. Het overleg met de VGC zal dan aan bod komen. Sowieso komt er later nog een overleg met de VGC zoals decretaal is bepaald in het Stedenfondsdecreet.

Conform het Vlaamse regeerakkoord beschouwt de Vlaamse Regering 30 procent van de Brusselse bevolking als doelgroep voor haar Brusselbeleid, wat ongeveer overeenkomt met 5 procent van de Vlaamse bevolking. Ten minste 5 procent van de totale Vlaamse Gemeenschapsuitgaven wordt voor Brussel gereserveerd.

Het Stedenfonds bepaalt decretaal dat 10 procent van het budget van het Vlaamse Stedenfonds voorafgenomen wordt voor de VGC. Bovendien groeit deze voorafname jaarlijks met 3,5 procent. Deze decretale bepaling dateert van voor het Vlaamse regeerakkoord van 2009-2014, met name van 2002.

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid stimuleren wij, in samenwerking met het Kenniscentrum Vlaamse Steden, kennisontsluiting en ervaringsuitwisseling tussen steden en de VGC. Ik verwijs daarbij naar het overleg dat eind 2011 heeft plaatsgevonden over stadsklassen met het doel in 2012 een initiatief te nemen om dit concept te verspreiden. Vanuit Brussel neemt JES (Stadslabo voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen in Brussel, Antwerpen en Gent) hieraan deel.

Ook tijdens het recente visitatieproces in het kader van het Stedenfonds is er oog geweest voor kennis- en ervaringsuitwisseling via de deelname van vertegenwoordigers van de steden aan de visitatiecommissies in de andere steden. Dit bood hun de gelegenheid kennis te nemen van de praktijken van andere besturen en is als positief ervaren. Zo heeft de VGC

deelgenomen aan de visitatie in andere steden en hebben andere steden waaronder Antwerpen en Gent deelgenomen aan de visitatie van de VGC.

Evenals de andere centrumsteden nam de VGC deel aan het overleg om een shortlist samen te stellen van projecten die in aanmerking kwamen voor de Thuis in de Stad-prijs 2011. Ook hier stonden kennisdeling en ervaringsuitwisseling centraal. Daarnaast kan ik verwijzen naar de publicatie die in maart verschijnt naar aanleiding van 10 jaar Stedenfonds. Deze publicatie focust op goede praktijken die de steden en de VGC via middelen uit het Stedenfonds hebben ontwikkeld. In deze publicatie komt de labofunctie van Brussel via goede projecten aan bod.

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid worden dus meerdere initiatieven genomen om kennis- en ervaringsuitwisseling te stimuleren. De VGC wordt daar steeds bij betrokken.

De VGC is onze belangrijkste en eerste partner in Brussel. Dankzij haar jarenlange ervaring heeft zij de nodige kennis uitgebouwd over het werkveld en de Brusselse context. Zij is dan ook de meest geschikte partner om potentiële vzw's of andere organisaties op te roepen om in te tekenen op projectoproepen. De oproep voor originele en innoverende projecten 2011 werd door de VGC ruim bekendgemaakt. Niet minder dan dertien Brusselse vzw's, dat zijn er twee meer dan vanuit Antwerpen, hebben een voorstel ingediend. Twee hebben de subsidie binnengehaald. Ik ben ervan overtuigd dat de VGC projectoproepen ook in de toekomst de nodige bekendheid zal blijven geven bij het Brusselse werkveld.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben heel blij met uw antwoord inzake de bekendmaking van experimenten in functie van het laboratoriumeffect van Brussel. Het is goed dat wat in Brussel wordt uitgeprobeerd, ook kenbaar wordt gemaakt aan de andere steden.

U zegt dat er redelijk wat informele overlegmomenten zijn met de minister voor Brussel, onder andere over de Stadsmonitor. Ik ben daar verheugd over maar toch verbaast het me. Ik heb u vorig jaar ondervraagd over de plaats van Brussel in de Stadsmonitor. Ik was vragende partij dat Brussel daar veel meer aan bod zou komen dan vandaag het geval is, onder andere wat de gemeenschapsbevoegdheden betreft. U hebt daar toen negatief op geantwoord. U zag dat niet zitten.

Ik ben daarover blijven nadenken. Ik zag dat er in de beleidsbrief Brussel een doorbraak werd gerealiseerd op het vlak van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND). Daarin werd expliciet gezegd dat de VRIND wel heel wat aandacht zullen besteden aan Brussel. Minister Smet zegt in zijn beleidsbrief dat voor de gemeenschapsmateries consequent ook Brusselse cijfers worden opgenomen. Bij de Stadsmonitor was dat volgens mij nog helemaal niet het geval. Ik vroeg me af, minister, of de gesprekken die u hebt met minister Smet, daarover gaan. Want ik begrijp nog altijd niet waarom zulke fundamentele cijfermatige gegevens over de gemeenschapsmateries niet kunnen worden opgenomen in de Stadsmonitor.

Wat uw antwoord over het Stedenfonds betreft inzake de voorafname van de VGC, herhaalt u wat ik heb gezegd. Als we de Brusselnorm zouden toepassen, en dat is toch de bedoeling, dan zou het bedrag dat naar Brussel zou kunnen gaan, een stuk hoger liggen dan vandaag het geval is. Men doet alsof men Brussel omwille van een aantal elementen een bepaald bedrag wil garanderen. Dat bedrag ligt echter een stuk lager dan wat het eigenlijk volgens de logica van alle documenten van de Vlaamse Regering zou moeten zijn, namelijk 5 procent van de Vlaamse Gemeenschapsuitgaven. Ik begrijp eigenlijk niet waarom in dit beleidsdomein de Brusselnorm niet wordt toegepast. Ik zou daar graag uw visie over horen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Als u dat graag wilt, dan halveren wij de middelen voor Brussel. We gebruiken nu 10 procent. Als we de Brusselnorm zouden toepassen, dan is dat 5 procent.

De heer Paul Delva: Het gaat over 5 procent van de totale Vlaamse Gemeenschapsuitgaven.

Minister Freya Van den Bossche: Die voorafname van 10 procent is hoger dan wanneer we simpelweg de Brusselnorm zouden toepassen. Wat de Stadsmonitor betreft, is het onmogelijk om dat voor Brussel te doen omdat maar een aantal van de indicatoren zouden kunnen worden gemeten. Dat heeft helemaal geen zin. Wat de Stadsmonitor betreft, is het antwoord dus neen. Het is nu al de vierde maal op een paar maanden tijd dat ik die vraag krijg in de commissie. Misschien moet u ook eens de antwoorden lezen op vragen die uw Brusselse collega's me stellen.

De heer Paul Delva: Ik stel met grote verbazing vast dat volgens u de toepassing van de Brusselnorm ertoe zou leiden dat het bedrag zou dalen. Dat is aberrant. De Brusselnorm betekent dat 30 procent van de Brusselaars het doelpubliek van het Vlaams beleid is. Als wij die norm zouden toepassen, zou het bedrag dat naar Brussel zou gaan, gevoelig omhoog gaan. Ik vind het verbazingwekkend dat u de bal zo ver misslaat. Ik neem daar akte van. Ik vind het voorts heel vreemd dat de gegevens over de gemeenschapsmateries wel in de VRIND worden opgenomen – dat is blijkbaar geen probleem voor minister Smet – maar andere gegevens in de Stadsmonitor – die een ander belangrijk beleidsinstrument is – geen plaats krijgen. Ik betreur dat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de opvolging van de minimale aardgaslevering
- 742 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, eerder al ondervroeg ik u over het aantal OCMW's dat niet koos om de minimale aardgaslevering aan haar cliënteel aan te bieden. U stelde toen dat u in oktober via het Vlaams Energieagentschap (VEA) aan deze OCMW's hebt gevraagd om hun motivatie uiteen te zetten. U verwachtte dat u de antwoorden nog voor de winter van 2011 zou kennen. De winter is inmiddels goed begonnen. Ik veronderstel dat u dan ook over die antwoorden beschikt.

Mijns inziens is deze bevraging nogal ongelukkig gepland. De winterperiode is nu eenmaal de geschikte periode voor de minimale aardgaslevering. Als men had willen weten waarom de OCMW's in 2010-2011 niet meededen aan het systeem, was het toch beter geweest dat men hun bezwaren had gekend nog voor de winter begon, zodat eventueel rekening kon worden gehouden met hun bemerkingen en kritieken.

Minister, hoeveel antwoorden ontving het VEA op deze bevraging? Welke conclusies werden daaruit getrokken? In welke mate zult u deze bevindingen integreren in een bijstelling van het beleid inzake de minimale aardgaslevering? Waarom werd deze VEA-bevraging pas in oktober 2011 uitgevoerd? Bestaat er nog ruimte om de OCMW's die nog niet intekenden toch nog te overtuigen om deze winter mee te doen? Het evaluatierapport van het VEA en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) over de sociale dienstverplichtingen wijst op het belang van een betere bekendmaking van deze maatregel. Welke stappen hebt u daartoe reeds gezet?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan. In het kader van de evaluatie van de sociale dienstverplichtingen heb ik eens gekeken naar de manier waarop die aan de andere kant van de taalgrens worden geëvalueerd. Daar overweegt men om de aardgasmeters voorlopig niet meer te plaatsen, omdat de plaatsing veel duurder zou zijn

dan wat de plaatsing zou opleveren indien de aardgasfactuur niet meer kan worden betaald, daarbij wetend dat de minimumlevering van aardgas nog steeds niet mogelijk is. Overweegt ook Vlaanderen om voorlopig het systeem van de aardgasmeters tussen haakjes te plaatsen en te wachten tot er een beter systeem voorhanden is?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, op 16 januari ontving het VEA van 178 OCMW's een ingevulde vragenlijst. De overige vragenlijsten kunnen nog de hele winterperiode worden ingediend. De reden daarvoor is dat OCMW's, zoals ik al zei in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag van 16 november, op elk moment van de winterperiode kunnen beslissen om al dan niet te starten met de toepassing van de regeling. Van de 178 OCMW's die tot vandaag de vragenlijst hebben bezorgd, lieten er vier weten niet van de regeling gebruik te maken. Ik ben blij dat het er zo weinig zijn.

Na de snelle doorvoering van de maatregel gedurende de eerste winterperiode is beslist om na twee winters te evalueren. Het VEA stelt zich dan ook tot doel om tegen het eind van de winter 2011-2012 van alle 208 OCMW's te vernemen of zij al dan niet van de regeling gebruikmaken. Dan zullen wij dus een volledig overzicht ontvangen van de motivatie waarom men wel of niet deelneemt. Deze bevindingen, alsook de evaringen van de netbeheerders, de gebruikers, de belangenverenigingen en het Verticaal Permanent Armoedeoverleg, zijn belangrijke elementen in de evaluatie van de regeling. Mevrouw Vogels, op dat ogenblik kunnen wij een aantal conclusies te trekken.

Om het aanbod van de minimale aardgaslevering te kunnen optimaliseren tegen de winter van 2012-2013, start het VEA op mijn vraag de komende weken een consultatie van de partners. Ondertussen is de zomerperiode van 2011 door het VEA, de netbeheerders en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gebruikt voor het optimaliseren van de minimale levering binnen de grenzen van de bestaande regelgeving. Dat leidde tot een aangepaste richtlijn en een vereenvoudigde registratiemethode voor de OCMW's.

Nadat ik per ministerieel besluit van 9 september 2011 de bedragen van de bijdragen optrok, in het verlengde van de gevoelige stijging van de aardgasprijzen, heb ik midden oktober de OCMW's per brief de nieuwe richtlijn en de uitnodiging tot deelname aan de bevraging bezorgd. Omdat voor deze maatregel communicatie zeer belangrijk is, verspreidde het VEA in november per post 45.000 flyers. Die zijn verstuurd naar de OCMW's, de voorzitters van de lokale adviescommissies welzijnsactoren, de netbeheerders, de energiesnoeiers, de armenverenigingen en de woonwinkels. Met deze extra communicatie hoop ik de doelgroep van kwetsbare gezinnen die voor de maatregel in aanmerking komen, rechtstreeks of via de mensen waarmee zij het meest contact hebben, extra te informeren en te sensibiliseren. Na de winterperiode zullen wij kunnen evalueren welk effect deze totaalaanpak heeft gehad.

De heer Marc Hendrickx: Ik dank u voor het antwoord. Uit het tweede deel van uw antwoord leid ik af dat de gevolgde procedure de te volgen procedure is: de resultaten worden geëvalueerd, voorstellen worden geformuleerd en in de zomer wordt beslist over het beleid van het najaar, nog voor de winter begint. Dat had men beter ook nu gedaan. Uit het eerste deel van uw antwoord leid ik af dat slechts 178 OCMW's – of 60 procent – aan de bevraging heeft deelgenomen. Er zijn er weliswaar slechts 4 die zeggen niet van de maatregel gebruik te maken, maar het bedroeft mij dat slechts een beperkt aantal heeft geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik wil graag mijn concrete vraag herhalen of er wordt overwogen om te stoppen met het plaatsen van de dure aardgasmeters, en dit zelfs op vraag van Eandis.

Minister Freya Van den Bossche: Voor alle duidelijkheid: als we geen budgetmeters meer installeren, dan moeten we afsluiten. Dat is toch een veel slechter alternatief. Neen, ik ga niet

afsluiten in plaats van een budgetmeter te installeren, ook al kost die budgetmeter geld. Ik vind het een eigenaardig voorstel, want de budgetmeter is het alternatief voor afsluiten. Mevrouw Vogels, men kan ook gewoon energie blijven leveren zonder dat mensen hun rekening kunnen betalen en dus de schuldenberg laten oplopen. Daarna zullen ze wellicht uit hun huis worden gezet omdat ze de huur ook niet meer kunnen betalen. Ik denk niet dat we zo mensen helpen.

Ik heb trouwens van een netbeheerder in Nederland de vraag gekregen om ons systeem te komen toelichten omdat er in Nederland veel meer afsluitingen zijn dan in Vlaanderen. Ze willen alternatieven onderzoeken zoals een budgetmeter.

Ik heb niet gezegd dat er geen nadelen zijn aan een budgetmeter. Het feit dat men in de zomer moet opladen en daar weinig toe geneigd is, vind ik het belangrijkste nadeel van een budgetmeter. Samen met velen zoek ik daar een goed antwoord op. Ik vind het wel een verbetering met voordien waarbij toch meer gezinnen werden afgesloten van aardgas.

Mijnheer Hendrickx, misschien hebt u mijn tweede zin niet goed gehoord. Op dit moment hebben we van 178 OCMW's een ingevulde vragenlijst ontvangen, maar ze hebben gedurende de hele winterperiode de tijd om de vragenlijst in te dienen. Dat hoeft niet te betekenen dat de anderen de vragenlijst niet zullen indienen. Aan het einde van de periode waarin men kan indienen, zullen we pas weten hoeveel OCMW's de lijst hebben ingediend. We zullen best ook checken bij diegenen die niet hebben ingediend, of ze wel of niet gebruik maken van de regeling. Het is interessant en noodzakelijk om te weten. Tot op heden hebben 178 OCMW's de vragenlijst ingediend en er is nog tijd om de lijst in te sturen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over een algemene verplichting voor rookmelders
- 776 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, collega's, in de kerstperiode zijn we weer geconfronteerd met een brand met dodelijke afloop in Vilvoorde. De discussie over de algemene verplichting van een rookmelder is weer een beetje opgelaaid.

In het verleden zijn er een aantal parlementaire initiatieven geweest. Ik herinner me een voorstel van decreet van 2009 waarin een verplichting voor een rookmelder wordt opgelegd voor nieuwbouwwoningen vanaf 2009 en voor woningen waarin renovatiewerken gebeuren met een stedenbouwkundige vergunning. De rookmelders zijn vandaag enkel verplicht voor de twee categorieën die ik net heb vermeld.

Naar aanleiding van de gebeurtenis in Vilvoorde hebt u in de krant gezegd dat u zou onderzoeken of een algemene verplichting van rookmelders niet wenselijk zou kunnen zijn.

Minister, hoe ver staat het met de uitvoeringsbesluiten van het decreet van april 2009? Wanneer mogen die worden verwacht? U acht een uitbreiding van de verplichting wenselijk. Ik acht die ook wenselijk. We moeten het warm water niet opnieuw uitvinden: in Wallonië bestaat ze al sinds 2006. In Brussel bestaat ze voor de huurwoningen. Ik denk dat we hier een voorbeeld kunnen aan nemen en dat we niet al te veel decretaal werk meer moeten verrichten omdat de andere regio's in dit land al het goede voorbeeld hebben gegeven. Het moet dus niet altijd slechter gaan aan de andere kant van de taalgrens.

Minister, hoe ziet u deze uitbreiding concreet? Het lijkt mij zinvol om te komen tot een algemene verplichting voor alle soorten woningen en woonentiteiten. Als overheid zouden

we het goede voorbeeld kunnen geven in ons eigen patrimonium, in bijvoorbeeld sociale woningen. Nu is er een verplichting voor nieuwbouw, maar ik geloof niet dat er een verplichting is voor sociale woningen die al van vroeger dateren.

Als u pleit voor een algemene verplichting, legt u dan de verantwoordelijkheid bij de huurder of de verhuurder? Hoe ziet u de samenwerking met de lokale besturen? De provincie Antwerpen stelt aan haar inwoners een rookmelder ter beschikking voor 19,95 euro. Ook het district Deurne heeft een rookmelder voor 10 euro. *(Opmerkingen)*

In Deurne is het aanbod inderdaad geschrapt omdat de rookmelders zo populair waren dat de middelen op waren. De lokale besturen hebben dus al wel initiatieven genomen. Hoe zit u dat?

Als we evolueren naar een algemene verplichting, is het belangrijk om in een handleiding te voorzien. Als ik me goed heb laten informeren, worden vier van de tien rookmelders op de verkeerde plaats geïnstalleerd en zijn ze niet dus niet nuttig.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, collega's, het is spijtig dat we het debat opnieuw moeten voeren.

Onze partij heeft in 2004, in 2008 en in 2009 een initiatief genomen. We hebben drie voorstellen van decreet gedaan. Teksten worden natuurlijk ingediend als een compromis tussen de politieke partijen. In het verleden was het grote probleem dat een van de partijen – die ook lang de minister heeft geleverd – onder geen enkel beding in huurwoningen rookmelders verplicht wilde maken. Onze partij was daar wel voorstander van, maar gelijk hebben is één en gelijk krijgen is een ander ding. Men moet een meerderheid vinden in het parlement.

Ik heb begrepen dat er nu wel een opening is voor de huurwoningen. Dat is ook het meest zinvolle. Het decreet van 2009 was een rechtzetting van het decreet van 2008 voor de normering van rookmelders. Collega Dehaene heeft het destijds van mij overgenomen. Het is belangrijk om die verplichting nu gewoon in te schrijven. Minister, ik heb een draagvlak, dus ga ik opnieuw een voorstel van decreet indienen om dat verplicht te maken.

Ondertussen hebben we de oude teksten van 2004 en 2008 gewoon terug opgenomen. Het is leuk als je het kunt verplichten. Alles staat en valt met langs de ene kant een controlesysteem en langs de andere kant het feit dat het op de juiste plaats geïnstalleerd wordt.

Minister, u kunt ons alvast helpen om die richtlijnen voor plaatsnormering uit werken.

Het vorige decreet is uitgewerkt, althans wat nieuwbouw betreft. Het heikele punt was het budget, het meekrijgen van de gemeenten in de stimuli. U zei dat dat een beleidskeuze was. Als eigenaar heb je er alle belang bij een rookmelder te plaatsen. U kunt niet verlangen dat 80 procent van de eigenaars dat morgen zal doen. We vinden het echter een minimale inspanning die de verhuurder kan leveren. Er moet een wettelijke basis zijn. We zullen het voorstel van decreet opnieuw voorleggen aan de meerderheidspartijen en ook de collega's van de andere partijen vragen om mee die discussie te voeren.

De heer Jan Penris: Mevrouw Heeren, het draagvlak is er inderdaad. Het nut van de rookmelders wordt door niemand in vraag gesteld. Zeker in de verhuurde panden zou dat een bijkomende winst kunnen betekenen. Niemand betaalt graag de rekening van bijkomende verplichtingen. Ook al gaat het niet over grote kosten, toch lijkt het mij onrechtvaardig zo'n verplichting op te leggen aan de huurder. Minister, ik hoop dat u ons bevestigt dat die kosten ten laste van de verhuurder zijn.

We moeten ook nagaan of het nuttig of wenselijk is dat overheden hier subsidiërend in optreden. Het voorbeeld van Deurne werd aangehaald. Daar heeft men op korte tijd rookmelders aangeboden aan 10 euro per stuk. Er was een rush op die rookmelders. Men kon niet aan de vraag voldoen. De provincie Antwerpen geeft ze ook nog aan een gesubsidieerde

prijs. Voor 20 euro kun je niet sukkelen. Zullen de overheden bereid blijven om die inspanning mee te dekken? Blijft u die optie, namelijk een tegemoetkoming van een hogere entiteit, ook voorhouden?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Collega's, een investering van 15 of 20 euro kan levens redden. Uit andere tragische incidenten is al gebleken dat branden kunnen worden vermeden. In Vilvoorde heeft recent jammer genoeg iemand het leven gelaten en zijn twee mensen zwaargewond geraakt in zo'n brand. Ik vind de vraagstelling interessant en ben net als mevrouw Heeren van mening dat we dat moeten aanpakken.

Minister, sinds 2009 is het plaatsen van een rookmelder verplicht in nieuwbouw en bij renovatie met een bouwvergunning. Hebt u enig idee hoeveel woningen vandaag over een rookmelder beschikken? Wat betekent deze maatregel indien we het verplicht maken voor alle woningen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik ben zeer blij dat mijn ietwat voorzichtige communicatie, maar toch de eerste aanzet naar een brede verplichting, positief wordt onthaald door verschillende partijen, ook de andere meerderheidspartijen. Op die manier weet ik dat ik een meerderheid kan vinden in het parlement om verder te gaan dan de vorige regering is kunnen gaan. Mevrouw Heeren heeft zeer duidelijk geschetst wat de toenmalige context was en waarom de regering toen maar zover kon gaan als ze is kunnen gaan.

Het decreet van 8 mei 2009 houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders is tien dagen na de publicatie in werking getreden en behoeft geen uitvoeringsbesluit. Het gaat om een verplichting die gekoppeld is aan de stedenbouwkundige vergunning voor nieuwbouw of grondige renovatie. De organisatie van de handhaving hiervan valt onder de bevoegdheid van minister Muyters. Mijnheer Yüksel, voor cijfers kunt u dus bij hem terecht.

Ik stel, samen met u, vast dat door enkel de verplichting op te leggen bij vergunningsplichtige werken de doelstelling van het decreet niet helemaal wordt bereikt. We kunnen veronderstellen dat eigenaars-bewoners de nodige maatregelen zullen treffen om hun eigen veiligheid te waarborgen, al moet ik daaraan toevoegen dat ik niet de indruk heb dat de sensibilisering daarover al voldoende gebeurd is. Ik denk niet dat veel eigenaars-bewoners al beschikken over rookmelders. We moeten er rekening mee houden dat daar nog een inhaalbeweging nodig is. Zeker bij huurwoningen is de discussie zeer belangrijk. Zo bestaat de discussie over wie verantwoordelijk is. De verhuurder doet het – vriendelijk uitgedrukt – niet zo vaak. De huurder helaas ook niet.

Volgens mij is er niet eens een nieuw decretaal initiatief nodig om minstens het opleggen van de plaatsing van rookmelders in huurwoningen mogelijk te maken. Artikel 5 van de Vlaamse Wooncode bepaalt dat "de woning moet voldoen aan alle vereisten van brandveiligheid, met inbegrip van de specifieke en aanvullende veiligheidsnormen die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld."

Ik heb dus al een decretale kapstok om het te verplichten. Het enige wat ik nog nodig heb, is een politieke meerderheid die daartoe bereid is. Het lijkt erop dat ik die in de commissie heb gevonden.

Zoals u weet, bereid ik ook een integratie van het Kamerdecreet in de Vlaamse Wooncode voor. Dat traject zal uiteraard uitmonden in een uitvoeringsbesluit. Na de positieve signalen in deze commissie, zal ik mijn administratie vragen om in het kader daarvan de inschrijving van de verplichting van de rookmelders, zeker voor die huurwoningen, mee te nemen. Concreet betekent het dat de afwezigheid van een rookmelder zou worden bestraft met een aantal punten op het technisch verslag. De handhaving zou concreet op die wijze gebeuren. Deze werkwijze heeft als voordeel dat er geen afzonderlijke handhaving nodig is. We kunnen

ze integreren, analoog met de regeling van de dakisolatie. We kunnen die verplichting zonder bijkomende administratieve rompslomp zeer eenvoudig en snel opleggen.

Door de aanwezigheid van een rookmelder op te nemen in het technisch verslag, wordt de verantwoordelijkheid voor de plaatsing automatisch bij de verhuurder gelegd.

Ik begrijp de bezorgdheid over de correcte plaatsing van de rookmelder. Dat is cruciaal. Ik zal tegelijk met de aanpassing of aanvulling van de Wooncode laten nagaan hoe we de mensen het best kunnen sensibiliseren rond een correcte plaatsing.

Voor zover mij bekend, zijn er een aantal gemeenten die effectief overgaan tot de plaatsing van rookmelders of dat in het verleden al gedaan hebben. Die initiatieven worden evenwel niet geregistreerd. Het gaat ook om een autonoom lokaal beleid. Wij hebben daar geen weet van. Het woningkwaliteitsbeleid is sowieso een samenspel tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten. Daar kan ik u geen volledig beeld van bezorgen.

Alleszins bedankt voor de steun om die verplichting in te voeren. Ik zal onmiddellijk de administratie daaromtrent aan het werk zetten.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik ben het met u eens: ik ben redelijk gelukkig dat we in deze commissie een brede basis gevonden hebben, althans binnen de meerderheid. Het kan snel gaan. We moeten niet blijven talmen. Volgens mij zal een voorstel van decreet het gemakkelijkst en het snelst gaan. We kunnen nog praten over oplossingen voor de andere zaken.

Ik ben het niet eens met u eens, mijnheer Penris, dat de kostprijs een probleem zou zijn. Een rookmelder kost ongeveer 20 euro. We leggen allerlei verplichtingen op die veel meer kosten, ook in het kader van de energieprestatieregeling (EPB). Die 20 euro is geen overdreven kost. Het is een verplichting in het belang van ieders leven. Dat kunnen we toch wel opleggen? Die 20 euro kan mensenlevens redden.

Ik ben het met u eens, minister, dat de verantwoordelijkheid bij de verhuurder/eigenaar ligt. Een huurder kan altijd verhuizen, en wat gebeurt er dan met de rookmelder? We kunnen dergelijke onnozele discussies beter vermijden.

U wilt via artikel 5 van de Wooncode specificaties aanbrengen. Als de huurwetgeving een gewestelijke bevoegdheid zou worden, kunnen we misschien in de huurcontracten de verplichting van een rookmelder vastleggen. Daar moeten we in ieder geval over praten. Als er dan toch iets goed is aan de staatshervorming, dan is het dat de huurwetgeving zal overkomen. Minister, ik ben samen met u in blijde verwachting van deze overheveling.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Wij zijn al vele jaren voorstander van de verplichting van een rookmelder in huurwoningen. We zijn in het voorbije anderhalf jaar zeer correct geweest. We hebben het daar een paar keer over gehad. Ik heb er alle begrip voor dat u die 500.000 euro niet vond. Nu willen we het decreet een laatste keer aanpassen. Wij verwachten van de regering dat ze de richtlijnen maakt. Wij zorgen voor de wetgevende basis. Dat kan snel gaan. We hebben de voorbije week naar aanleiding van de vraag van mevrouw Homans het werk al gedaan. Ik zal het straks doorsturen.

Minister Freya Van den Bossche: Wat bedoelt u precies? Het enige wat ik moet doen, is een uitvoeringsbesluit nemen op basis van artikel 5 van de Wooncode. Dat is in één dag gebeurd.

Mevrouw Veerle Heeren: Het gaat vooral over de richtlijnen. Maak u geen illusies, dat zal morgen niet lukken. U moet dat gefaseerd invoeren. Met alle respect, we hadden het debat over uw gasketels. U hebt zoveel geld nodig voor de sociale woningbouw. U kunt morgen niet zeggen dat er in al die 140.000 sociale woningen onmiddellijk een rookmelder moet

komen. Als we dat wetgevend gaan vastleggen, hebben we over een half jaar een probleem. Dan moet u toegeven dat u dat niet onmiddellijk kunt uitvoeren. We hebben daarover nagedacht. U moet dat gefaseerd doen, niet over vijftig jaar tijd natuurlijk, maar wel gespreid in de tijd.

Alles staat en valt bovendien met de controle. De autonomie van de gemeenten is heilig. We mogen hun geen bijkomende taak opleggen. Eenieder heeft belang bij een rookmelder. Ik zou durven te vragen: wie hier in deze commissie heeft rookmelders in zijn eigen woning? We zouden daar misschien kunnen mee beginnen en sensibiliseren. Daar kan een campagne rond worden opgezet.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: De concrete uitwerking en uitvoering van zo'n maatregel is zeer belangrijk. Het lijkt me evident dat de verantwoordelijkheid bij de eigenaar-verhuurder ligt. Het is goed om de eigenaars te sensibiliseren. We moeten kijken wat daar haalbaar is.

Eén zaak mogen we niet uit het oog verliezen, en dat is de aansprakelijkheid. De brandverzekering en zo moet ook worden bekeken. We moeten dat goed voorbereiden en gefundeerd inbouwen zodat er achteraf geen discussies mogelijk zijn tussen huurders en verhuurders.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: We kunnen op korte termijn beslissen over de verplichting. Wanneer ze dan werkelijk ingaat, is een andere zaak. Er is geen enkele reden om te talmen met de beslissing zelf. Denk maar aan de dakisolatie. We hebben dat beslist en de uitvoering gebeurt gefaseerd. De rookmelder is zo'n kleine kost dat die sneller kan worden ingevoerd dan een verplichting tot dakisolatie. Daarvoor moet men werken plannen en zo. Dit is veel sneller gebeurd. Ik zal de kapstok van het decreet gebruiken om een simpel besluit te nemen. Ik zal dat vanzelfsprekend aan de andere partijen voorleggen. We zullen een snelle beslissing nemen. De uitvoering moet vanzelfsprekend niet dezelfde dag ingaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het vervroegd verkopen van sociale woningen
- 794 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, op dit moment is er heel wat heisa over de overheveling van de bevoegdheid Wonen naar Vlaanderen, zowel de woonbonus als de huurwetgeving. Ik ben het met u eens dat dat hoopvol is. Het geeft ons de mogelijkheid om een eigen Vlaams beleid te voeren en meer mensen het recht op wonen te garanderen. Maar dan moeten we ook wel kritisch durven te kijken naar de instrumenten die Vlaanderen op dit moment heeft om betaalbaar wonen te realiseren. Het instrument van de sociale koopwoningen is daar één van. In het Grond- en Pandendecreet worden nog 21.000 sociale koopwoningen aangekondigd. Ik stel me nochtans grote vragen bij de efficiëntie: zou je met hetzelfde geld niet veel meer mensen kunnen helpen om betaalbaar te wonen?

Het huidige systeem van sociale koopwoningen heeft een zeer brede doelgroep. Je mag tot 48.000 euro per jaar verdienen om kandidaat te zijn voor een sociale koopwoning. Ongeveer tweederde van de potentiële kopers van een huis komt dus in aanmerking. In 2010 hebben ongeveer 45.000 mensen gebouwd en waren er ongeveer 500 sociale koopwoningen. Van de 45.000 mensen die hebben gebouwd, kwamen allicht 20.000 tot 25.000 in aanmerking voor een sociale koopwoning, maar zij hadden het geluk niet om een van die 500 sociale koopwoningen te verwerven.

Het Itinera Institute heeft berekend – er kan over worden gediscussieerd of dat echt juist is – dat je 90.000 euro aan subsidies krijgt per woning. Het verschil tussen een sociale koopwoning en een gelijkaardige woning op de private markt zou dus ongeveer 90.000 euro bedragen. Dat is een ferm cadeau voor de 500 gezinnen die zo'n woning kunnen kopen.

Daar komt bij dat mensen die een sociale koopwoning verwerven, daarvan volle eigenaar worden, tenminste als ze twintig jaar in dat huis blijven wonen. Dan kunnen ze dat huis gewoon op de private markt verkopen en de meerwaarde volledig opstrijken. Die meerwaarde is wel wat, want de prijs van de huizen en vooral ook van de gronden is enorm gestegen. Je doet echt een goede zaak.

Bovendien kan de koper die woning vroeger dan na twintig jaar verkopen, wanneer hij de maatschappij waarvan hij de woning kocht, verwittigt. Die maatschappij kan dan gebruikmaken van haar voorkooprecht en die woning weer inkopen, weliswaar ook aan marktconforme prijzen. Een tweede mogelijkheid is dat de eigenaar vroeger verkoopt en de niet-afgeschreven overheidsinvestering betaalt.

Minister, in een schriftelijke vraag vroeg ik in hoeveel gevallen zo'n sociale koopwoning vroeger verkocht wordt dan na twintig jaar en of dat toeneemt. Nu blijkt dat de administratie daarover geen gegevens bijhoudt. Dat vind ik heel raar, want het gaat over ongeveer 52 miljoen euro belastinggeld per jaar. Weten wat er met dat belastinggeld gebeurt, lijkt me toch een voorwaarde voor goed bestuur.

Ik ben daarover wat verder beginnen nadenken, minister, door een besluit van de gemeente Knokke-Heist van juni 2010. In het eigen woonreglement stelt de gemeente dat ze geen sociale koopwoningen meer bouwt, want die worden allemaal veel vroeger verkocht en zo gebruiken we belastinggeld om cadeaus te geven aan een beperkt aantal mensen, en dat is niet meer verantwoord. Ondertussen sprak ik met mensen die in Rumst-Reet heel wat kleine landeigendom hebben en me eigenlijk hetzelfde zeggen, namelijk dat de woningen steeds vaker vroeger worden verkocht. Dat is ook logisch, omdat er een grotere mobiliteit op de woningmarkt bestaat.

Minister, als we het hebben over een eigen Vlaams woonbeleid, moeten we onze eigen instrumenten eens onder de loep nemen. Een eerste manier om dat te doen, is weten wat er gebeurt met uw belastinggeld. Hebt u weet van praktijken zoals die worden gesignaleerd in Knokke-Heist? Zijn er maatschappijen voor sociale huisvesting die sociale koopwoningen zelf weer inkopen, wanneer de eigenaar vervroegd wil verkopen? Zo ja, hoeveel en welke? Waarom worden er geen cijfers bijgehouden van het aantal sociale koopwoningen dat vervroegd wordt verkocht en van de prijzen waaraan die worden verkocht?

Hebt u een zicht op hoeveel gezinnen in Vlaanderen in aanmerking komen voor een sociale koopwoning? Hoeveel gezinnen staan vandaag op de wachtlijst voor een sociale koopwoning? Hoe kunt u verantwoorden dat jaarlijks slechts een 500-tal sociale koopwoningen wordt toegewezen en dat zij die het geluk hebben een dergelijke woning te verwerven, niet alleen een fikse subsidie krijgen, maar bij verkoop bovendien de volledige meerwaarde opstrijken?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik wil toch een aantal misverstanden uit de wereld helpen. Eenieder die in Vlaanderen in aanmerking komt voor een sociale koopwoning, komt niet terecht op de huurmarkt. Die gezinnen – en u kent de inkomensgrenzen – kunnen die woning niet kopen op de private huurmarkt. Mevrouw Vogels, daarin verschillen we van mening. U bent tegen eigendomsrecht, ik ben er een grote voorstander van. Maar ik wil er alles aan doen om ook de volgende jaren de huursector te ondersteunen en degenen die nooit eigenaar zullen kunnen worden, te faciliteren.

Het misverstand over de financiële inbreng wil ik voor de zoveelste keer uit de wereld helpen. De Vlaamse overheid geeft infrastructuursubsidies om een weg aan te leggen en een hypothecaire lening. Die lening is voor wie het koopt, niet voor de maatschappij.

Wat Knokke-Heist betreft, durf ik te beweren dat dat de uitzondering is in Vlaanderen. Maar dat wil niet zeggen dat het morgen de regel moet worden. Vroeger moest je, als je de woning opnieuw wou verkopen, 400.000 frank vergoeding betalen aan de maatschappij. Daar zijn heel veel arresten rond geweest. In 1999 heeft men dat gewijzigd. Van dan af was het maximaal 80 procent van het verschil tussen de sociale verkoopprijs en de reële marktwaarde.

De bouwmaatschappij heeft altijd de mogelijkheid om in te kopen. Als een woning twintig jaar oud is en mensen hebben er veel in geïnvesteerd, moet je dat echter ook durven te vergoeden. Daarom wordt nogal eens die afweging gemaakt: doen we dat of doen we dat niet? Als men het niet doet, heeft het er vaak mee te maken dat in de woning zoveel bijkomend geïnvesteerd is, dat daar de verschillen zijn. Ik ken dossiers waarbij in één straat dezelfde woningen van dezelfde bouwmaatschappij verschillende verkoopprijzen hadden. De ene was afgewerkt, de andere niet.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Vogels, het is mij niet bekend dat er nog andere gemeenten beslist zouden hebben om geen sociale koopwoningen meer te realiseren op hun grondgebied. Ik benadruk enerzijds dat het nemen van die beslissing tot de bevoegdheid van de gemeente behoort, maar anderzijds dat alle gemeenten, en dus ook Knokke-Heist, de decretaal opgelegde verplichting hebben om hun bindende sociale objectieven te realiseren, en dus ook de deelobjectieven onder meer inzake sociale koop, en dat binnen de daarvoor voorziene termijnen.

Als tussentijds zou blijken dat een aantal gemeenten achterop dreigen te hinken en kennelijk onvoldoende inspanningen leveren, zal niet geaarzeld worden om waar nodig bij te sturen. De mogelijkheden tot sanctionering worden vrij ruim omschreven in het Grond- en Pandendecreet. Het decreet voorziet onder meer in een sanctie via het Gemeentefonds. Daar moet nog verdere uitvoering aan worden gegeven, maar het lijkt mij wel iets om verder uit te werken.

Daarnaast is het mij zeker bekend dat sociale koopwoningen door de eerste eigenaar al eens vervroegd worden wederverkocht. En met vervroegd bedoelen wij binnen de twintig jaar. De regelgeving staat die vervroegde wederverkoop ook toe. In de loop van de tijd kan het zijn dat een gezin andere noden heeft, bijvoorbeeld meer ruimte voor meer kinderen. Er zijn ook andere redenen, zoals een echtscheiding, of professionele reden zoals een verhuis. De redenen waarom men soms vervroegd verkoopt, zijn van diverse aard.

De Vlaamse Wooncode voorziet in een dubbel sanctie-instrumentarium. Enerzijds is er de introductie van een decretaal recht van wederkoop gedurende twintig jaar, waarbij de woning wordt teruggenomen tegen de oorspronkelijke verkoopprijs, verhoogd met de kosten van de verkoop en eventuele verbeterings- en herstellingswerken. De meerwaarde die wordt ingegeven door de marktevolutie, wordt daar dus geneutraliseerd. Daarnaast is er een alternatieve tweede sanctie, wanneer een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) beslist om haar recht van wederinkoop niet uit te oefenen. Dat gaat dan via de uittredingsvergoeding.

Het zijn de sociale huisvestingsmaatschappijen die de woningen verkopen aan de gerechtigde woonbehoeftigen en die beslissen om al dan niet weder in te kopen. Er is geen verplichting opgelegd om daarover op gestructureerde wijze te rapporteren. Ik weet wel dat op drie na elke SHM al eens het recht van wederinkoop heeft toegepast.

Het Steunpunt Ruimte en Wonen heeft op basis van de woonsurvey van 2005, de eigendomsbeperking en de geldende inkomensgrenzen van 2007, berekend dat ongeveer 19 procent van de huishoudens in Vlaanderen in aanmerking zou kunnen komen voor die sociale koopwoning. Dat is iets minder dan 500.000 huishoudens.

Wat betreft het aantal gezinnen dat vandaag op de wachtlijst staat, verwijs ik naar schriftelijke vraag nummer 54 van mevrouw Homans. Daarop heb ik geantwoord dat de verwerking van die informatie, die momenteel volledig decretaal beheerd wordt op het niveau

van de sociale huisvestingsmaatschappijen, in de loop van 2012 gebeurt door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW).

Sociale koopwoningen worden gebouwd voor mensen die het financieel niet zo breed hebben, maar die toch over voldoende inkomen beschikken om een niet al te zware lening af te betalen. Zonder de subsidie van de overheid zouden de meeste kopers geen eigenaar van een woning kunnen worden. Samen met de sociale leningen van de VMSW en het Vlaams Woningfonds (VWF) voor particulieren die hun woning op de private markt kopen en al dan niet renoveren, is dit het belangrijkste instrument van het Vlaamse woonbeleid om gezinnen te ondersteunen in hun woonvraag.

Natuurlijk zal met het overkomen van een aantal bevoegdheden opnieuw een debat moeten worden gevoerd over wat de meest zinvolle wijze is waarop Vlaanderen woonzekerheid kan stimuleren. Tot op heden proberen wij op die wijze eigendomsverwerving te stimuleren.

Dat de eigenaar van een koopwoning na twintig jaar vrij aan marktprijs kan verkopen, is natuurlijk omdat volgens de regelgeving de woning dan ook geen sociale woning meer is. Ik heb er niet zozeer een probleem mee dat iemand die zelf investeert in het verbeteren van zijn woonsituatie door eigen middelen aan te wenden voor het verwerven van een woning, naderhand de vruchten zou plukken.

Of enkele huidige basisideeën van de verkoop van sociale woningen – meer bepaald de verplichting om eigenaar te blijven en er gedurende 20 jaar te wonen, plus de sancties die daaraan verbonden zijn – moeten worden geactualiseerd, mag ter discussie worden gesteld. Het debat zal dat uitwijzen. Ik neem dat mee in de volgende actualisering van de Vlaamse Wooncode, die nog dit jaar moet gebeuren. Een van de aspecten die wij nog moeten bekijken, is de verplichting om het pand gedurende 20 jaar te bewonen. Die verplichting is er gekomen omdat men vroeger leningen met een gemiddelde duurtijd van 20 jaar afsloot en de woning na 20 jaar is afgeschreven. Omdat de gemiddelde duurtijd inmiddels is gestegen tot 25 jaar, zouden wij kunnen overwegen om de bewoningsplicht, de sancties – ik zou het eerder ‘gevolgen’ willen noemen – en het recht van wederinkoop en de eventuele vergoeding bij verkoop zonder wederinkoop aan te passen. Aan de basisidee zou ik niet willen raken, maar wij kunnen nagaan of de uitvoeringsmodaliteiten niet moeten worden geactualiseerd.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben blij dat u het geheel wilt evalueren, hoewel ik vragen over de fundamenten heb. Uit uw cijfers blijkt dat 500.000 huishoudens in aanmerking zouden komen, maar wij bouwen slechts 500 woningen per jaar. Dat doet mij besluiten dat wij met dat geld op een andere manier meer huishoudens zouden kunnen bereiken. Mevrouw Heeren, ik ben absoluut niet tegen eigendomsverwerving. Ik heb een alternatief plan voor eigendomsverwerving uitgewerkt, waarbij met hetzelfde budget heel veel mensen eigenaar zouden kunnen worden. Hopelijk krijgen wij later nog de kans om dat toe te lichten. Het is dus te gemakkelijk om te zeggen dat ik tegen eigendomsverwerving ben en u niet.

Minister, u zegt dat 500.000 gezinnen in aanmerking komen. Mensen die 48.000 euro per jaar verdienen, kunnen op de privémarkt terecht, en zij doen dat ook. U mag niet vergeten dat het gaat over het jaarinkomen op het ogenblik dat men het huis bouwt. Ik ken mensen die samen met mij hebben gestudeerd en die in sociale koopwoningen wonen, want toen zij begonnen te werken, verdienden zij veel minder dan nu en zij kwamen daarvoor dus in aanmerking. Het zo voorstellen alsof mensen die geen huis kunnen kopen, dankzij het systeem dat wel kunnen, is helemaal fout. En mocht het al zo zijn, dan is het onrechtvaardig om 500 mensen die kans te bieden terwijl er 500.000 een woning nodig hebben.

Minister, ik wil erop aandringen dat u de VMSW vraagt een betere inventarisatie van de doorlooptijd van die sociale koopwoningen te maken. Het gaat over veel belastinggeld. Of het nu gaat over de gronden, de sociale leningen of de investeringen in de infrastructuur van de woningen: het is en blijft belastinggeld, en wij hebben het recht te weten wat er met dat belastinggeld gebeurt.

Mevrouw Veerle Heeren: U weet dat de huurder van sociale huurwoningen vanaf het vijftiende jaar, en op voorwaarde dat hij vijf jaar heeft gehuurd, de mogelijkheid heeft om de woning te kopen.

Mevrouw Mieke Vogels; Ik ben daar altijd tegen geweest.

Mevrouw Veerle Heeren: Als men daarop voortbouwt, dan moet men voor de koper van die woning de subsidies ook durven in te trekken. Wij willen eigendomsverwerving stimuleren, en dat is het verschil.

Mevrouw Mieke Vogels: Wij willen dat ook.

Mevrouw Veerle Heeren: U stelt het verkeerd voor. U stelt het voor alsof sociale koopwoningen worden gesubsidieerd. Er is 15.000 euro voor infrastructuursubsidies beschikbaar, de rest gaat naar de kandidaat-koper. U zou verbaasd zijn hoe die doelgroep eruitziet.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ken de doelgroep.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik ken die ook. Het is een beetje zoals het debat over de starterswoningen. In mijn provincie wil men mensen de kans geven een woning te bouwen of te kopen. Mevrouw Vogels, woonbeleid omvat meer dan sociale huurwoningen. Het omvat ook het stimuleren van eigendomsverwerving.

Mevrouw Mieke Vogels: U bent Oost-Indisch doof. Ik herhaal het nogmaals: ik ben niet tegen het eigenaarschap.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het actieplan Windenergie
- 803 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Regering wil tegen 2020 meer dan 300 windmolens bijbouwen. Tegen het huidige tempo is dat onhaalbaar. Als schepen van ruimtelijke ordening kan ik goed inschatten welke procedures er allemaal moeten worden doorlopen om zo ver te komen, zelfs wanneer men dat in zeehavengebied of op industrieterreinen wil doen. Het is ook zo dat die windmolens minstens 300 meter van een woning moeten staan. De minister van Ruimtelijke Ordening heeft Vlaanderen al eens doorgelicht, op zoek naar geschikte plaatsen, en daaruit blijkt dat er niet veel locaties beschikbaar zijn.

Er zijn het afgelopen jaar 34 nieuwe turbines geplaatst. Momenteel staan er in Vlaanderen ongeveer 190 windmolens. Er zijn voor het komende jaar al 59 windturbines volledig vergund. De helft van de locaties ligt in havengebied. Daarmee stijgt het aantal tot 249 tegen eind dit jaar. U wilt op lange termijn 192 nieuwe windmolens in de havengebieden installeren en nog eens 120 windmolens in de rest van Vlaanderen. Die moeten vooral op het platteland komen: in landbouwgebieden, en ver van woongebieden. Volgens u is dat haalbaar. Is dat wel zo? U zegt dat u daartoe het beleid zult wijzigen. Vandaag moeten ontwikkelaars een bouwvergunning en een milieuvergunning apart aanvragen. Dat leidt soms tot de absurde situatie dat zij wel een milieuvergunning krijgen, maar geen bouwvergunning. Er is ook sprake van een deadline voor de afhandeling van de aanvraag. U wilt tegen het zomerreces klaar zijn met een plan. Ook de minister van Ruimtelijke Ordening heeft een plaatsingsplan beloofd.

Ik wil u daarom enkele vragen voorleggen. Een: kunt u zeggen op welke plaatsen die 300 windmolens kunnen komen? Waar zijn de zogenaamde 'windlocaties'? Twee: eerst hebt u ingezet op zonnepanelen, maar nu stelt u dat windenergie de oplossing is. U weet toch ook dat dit een weerslag op de distributietarieven zal hebben. Elke Vlaming zal dat op zijn factuur merken. Groene energie is nodig en wij moeten de doelstellingen halen, maar de vraag is hoe dat zo efficiënt mogelijk kan.

De hypothecaire aftrek wordt afgeschaft. Daar bestaat toch grote ongerustheid over. Ook blijven de energieprijzen stijgen. Ongeacht de maatschappelijke impact daarvan, vraag ik u hoe realistisch het plan is dat u in de pers naar voren hebt gebracht. Hoeveel procent zal de opgewekte stroom van die geambieerde windmolens naar schatting bedragen ten opzichte van het totale energieverbruik in 2020? De windmolens die vroeger werden geplaatst, hebben veel minder rendement dan deze die vandaag worden geplaatst. Die zijn veel hoger en genereren veel meer energie. Hoe zult u dat aanpakken in de prijsberekening of de toeslag die men geeft via de groenestroomcertificaten?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Het is me niet helemaal duidelijk hoe die windmolens een effect hebben op de distributienettarieven, misschien wel op de energieprijs via de groenestroomcertificaten. Wanneer we op korte termijn de quota voor groene stroom opdrijven, zullen we het probleem niet hebben dat die windmolens op land een effect kunnen hebben op onze nettarieven.

Minister, er is nog altijd een voorstel van decreet hangende van mezelf met een duidelijke visie op wind in Vlaanderen. Daarbij wordt mee ingezet op een aanpak vanuit de overheid. Het mag niet zijn: wie eerst komt, eerst maalt. Er moet ook oog zijn voor de kwaliteit van een project. Dat gebeurt dan via een zogenaamd concessiemodel. Ik heb begrepen tijdens de hoorzittingen dat dit ook bij een aantal mensen van de meerderheid op enige sympathie kon rekenen. Er werd toen gesteld dat het voorstel van decreet zou worden behandeld zodra er een duidelijke visie was vanuit de meerderheid op dat concessiemodel. Ik weet dat er ook een studie bezig is over dat concessiemodel. Ik zou graag van u weten, minister, wanneer er een duidelijke visie zal zijn vanuit de meerderheid op dat concessiemodel voor wind in Vlaanderen. Wanneer kan dat plan naar het parlement komen, met daaraan gekoppeld mijn voorstel van decreet?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Ik zou graag vernemen wat de stand van zaken is in verband met de inplanting van windmolens. Dat is niet alleen uw verantwoordelijkheid, minister, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Minister Muyters is verantwoordelijk voor de aflevering van vergunningen. Zal de wijziging van de omgevingsvergunning ter zake enige vooruitgang opleveren voor het sneller afleveren van vergunningen?

De Vlaamse Windwerkgroep, waarin elke administratie en elk kabinet waren opgenomen, moest leiden tot een versnelling van het afleveren van vergunningen. Gebeurt dat effectief in de praktijk? We stellen immers vast dat er bijna permanent negatief advies wordt gegeven bij bijvoorbeeld het Agentschap voor Natuur en Bos. Verder is er ook de problematiek van Belgocontrol. Vaak wordt er negatief geadviseerd over de inplanting van windmolens.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijn vraag is hoe we in de toekomst de vraag naar een energiemix zullen onderzoeken in het besef dat windenergie nodig is, maar geen alleenzaligmakende oplossing kan zijn.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik zou willen suggereren om samen met de commissie Leefmilieu een gedachtewisseling te organiseren. Deze problematiek hangt immers in belangrijke mate

samen met het vraagstuk inzake ruimtelijke ordening en het ruimtelijke afwegingskader dat in de maak is. Die gedachtewisseling zou dan gaan over dat afwegingskader en over de invloed van de omgevingsvergunning waarmee de Vlaamse Regering voor het zomerreces naar buiten zal komen. Verder is er ook opdracht gegeven door het Vlaams Energieagentschap of de VREG om een studie uit te voeren naar het instrument van de concessies. Dat instrument komt ook terug in het voorstel van decreet van de heer Sanctorum. Binnen de sector is niet iedereen daar onverdeeld gelukkig mee, mijnheer Sanctorum. Binnenkort organiseert het advocatenkantoor van Tinne Van der Straeten een discussienamiddag daarover onder de titel 'Onshore windconcessies: heilige graal of doos van Pandora?'. Ik stel dan ook voor om wanneer de studie die het VEA of de VREG heeft besteld over de concessies en het ruimtelijke afwegingskader klaar zijn en er zicht is op het instrument van de omgevingsvergunning, een gezamenlijke gedachtewisseling te organiseren over die drie aspecten.

De heer Jan Penris: Mijnheer Martens, uw vraag is genoteerd. Wij zullen ze straks tijdens de regeling van de werkzaamheden bespreken. Ik wil er nog een bezorgdheid aan toevoegen, en daarmee steun ik de heer de Kort. Telkens wanneer het windverhaal naar boven komt, stel ik vast dat plaatsen waar men ongestoord en maatschappelijk gedragen windmolens zou kunnen plaatsen, zoals een grote zone binnen ons havengebied, onbenut blijven omdat een federale instelling moeilijk blijft doen. Minister, u belooft dat er beterschap komt en dat er overleg wordt gepleegd. Wanneer die mensen dan naar hier komen, dan beloven we hun hetzelfde, want ze geloven er uiteindelijk allemaal wel ergens in. Wanneer het echter concreet moet worden, dan blijven beslissingen ter zake uit. Het is misschien weer het moment om nog eens naar de stand van zaken te vragen van een klein onderdeel uit het grote winddossier.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De locatiemogelijkheden voor de inplanting van grootschalige windturbines worden binnen de Interdepartementale Windwerkgroep geëvalueerd op basis van mijn conceptnota Realisaties Windenergieprojecten. Die conceptnota was goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 juli 2011. Het gaat om het zogeheten Windplan.

Daarbij worden de recent in VLAREM opgenomen voorwaarden toegepast inzake geluid, slagschaduw en veiligheid en de criteria gehanteerd, die zijn vastgelegd in de omzendbrief met betrekking tot de inplanting van grootschalige windturbines, zoals goedgekeurd door de regering op 12 mei 2006.

De opdracht van de Windwerkgroep omvat onder meer het herevalueren van in het verleden door de Windwerkgroep al positief beoordeelde maar nog niet gerealiseerde windprojecten en het evalueren van de benutting van de potentiëlen in de Vlaamse havengebieden. Voor deze locaties wordt nagegaan op welke wijze het potentieel ook effectief kan worden ingevuld en waar de overheid faciliterend kan optreden in het behandelen van de specifieke aandachts- en knelpunten. Momenteel zijn er ook al 59 windturbines volledig vergund zodat deze inplantingslocaties, boven op de 191 operationele windturbines, bekend zijn. Ook de havenbedrijven ontwikkelen nu projecten waarvan de inplantingszones vrij in detail bekend zijn. Deze projecten in havengebieden omvatten samen ongeveer 160 windturbines. Bovendien laat de technologische vooruitgang wellicht toe grotere windturbines te plaatsen dan oorspronkelijk in rekening gebracht, zodat het potentieel realistisch is.

Het plan van aanpak dat op 8 juli door de Vlaamse Regering op mijn voorstel werd goedgekeurd, voorzag in drie hoofdlijnen. Ten eerste is er de uitbreiding van de Windwerkgroep tot alle betrokken vergunningverlenende en adviserende instanties. Op die manier worden ze onmiddellijk betrokken bij de evaluatie van de gebieden en kan er voor geschikte gebieden een optimale invulling geadviseerd worden. Ten tweede zal de Windwerkgroep, specifiek voor de havengebieden, waar de helft van het Vlaamse windpotentieel zit, nagaan hoe de Vlaamse overheid de geplande projecten maximaal kan faciliteren. Ten derde zijn vastgelopen projecten door de Windwerkgroep opnieuw geëvalueerd om na te gaan hoe deze geschikte, maar vastgelopen zones opnieuw vlot kunnen

worden getrokken. Via een intensievere trajectbegeleiding kunnen de knelpunten sneller worden gedetecteerd en kan het project, in overleg met alle betrokken administraties, zodanig worden bijgestuurd dat het alsnog kan plaatsvinden.

De uitgebreide Windwerkgroep voert momenteel deze maatregelen uit, wat resulteert in een belangrijk aantal vergunde projecten en positief geadviseerde zones voor de eerstvolgende jaren. Ik ben verheugd over de stappen die mijn collega's bevoegd voor Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening zetten om een omgevingsvergunning in te voeren. Daardoor zal de vergunningsprocedure, onder andere voor windenergieprojecten, aanzienlijk gestroomlijnd worden. U begrijpt dat u eventuele verdere vragen beter aan mijn collega's stelt.

Op welke wijze de Belgische 13 procentdoelstelling voor 2020 concreet zal worden ingevuld, moet nog worden vastgelegd in een burden sharing tussen de gewesten en de federale overheid. Ik heb vorige week federaal collega Wathelet gesproken. Ik heb hem gevraagd om er zeer snel werk van te maken, nu de Federale Regering opnieuw volheid van bevoegdheid heeft. Naar verwachting zou het politiek akkoord over de lastenverdeling dit lopende politieke jaar moeten kunnen worden afgesloten. Minstens was de federale minister van Energie bereid om het overleg snel op te starten. Wat mij betreft, moet er ook snel kunnen worden geland. Het blijft altijd wel een vraagteken hoe snel de dingen kunnen gaan.

De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) heeft op basis van verschillende ambitieniveaus onderzocht welke bijdrage Vlaanderen kan leveren aan de Belgische hernieuwbare energiedoelstelling om 13 procent hernieuwbare energie te bereiken tegen 2020, waarbij voor verschillende scenario's een optimale mix van verschillende vormen van hernieuwbare energie en van verschillende technologieën wordt gekozen. De invulling van het potentieel kan zowel gebeuren door groene stroom als groene warmte of transport op basis van hernieuwbare energiebronnen. Specifiek voor windenergie is het geactualiseerd potentieel in Vlaanderen op ongeveer 1900 gigawattuur geschat, wat ongeveer overeenkomt met 500 windturbines van 2 megawatt.

Inzake windenergie verwacht de geactualiseerde prognosestudie van de VITO voor 2020 in haar proactief scenario een productie van 1905 gigawattuur. Dit windpotentieel staat op die manier in voor ongeveer 3 procent van het verwachte bruto elektriciteitsverbruik in Vlaanderen in 2020. Volgens de meest recente beschikbare gegevens bedroeg dit aandeel in 2010 ongeveer 0,6 procent. Met de bijkomende windturbines die in 2011 in dienst werden genomen, wordt verwacht dat dit aandeel zal stijgen tot ongeveer 1 procent in 2012.

Er is inderdaad een studie over tendering. Die studie is nog maar net klaar. Ik ben ze nog volop aan het onderzoeken. Op het eerste oog zijn er nogal wat praktische en juridische problemen voor die piste. Ik wil die piste nog niet volledig verlaten omdat ik er zelf gevoelsmatig een groot voorstander van was. Als er interesse voor is, kan ik u de studie bezorgen. Dan kunt u zelf nagaan wat er specifiek uit het onderzoek is gebleken.

Belgocontrol werkt momenteel bijsturingen uit van voorwaarden inzake de maximale hoogte van windturbines, te vermijden zones rond luchthavens, de zogenaamde CTR-zones (controle zone) enzovoort. Hierover loopt momenteel ook een studieopdracht in overleg met het Antwerps Havenbedrijf en Belgocontrol.

Er waren veel vragen over wat er in het distributienettarief terechtkomt en wat niet. In essentie is er iets waar iedereen eens heel eerlijk over moet zijn: energie opwekken, kost geld. De kost van het opwekken van energie wordt ook betaald en in rekening gebracht. Of het gebeurt via distributie dan wel via een leverancier, is van belang vooral voor de verdeling van die kost, die wat mij betreft, voor de distributienettarieven nog niet op de meest rechtvaardige manier gebeurt. Ik wacht op de overdracht van de bevoegdheden om dat rechtvaardiger te kunnen organiseren. Collega Wathelet heeft beloofd om dat nog voor 2014 over te hevelen.

Los daarvan zal er altijd een kost zijn die in rekening wordt gebracht. Dat is overigens ook zo voor het opwekken van grijze stroom en is altijd zo geweest. Doen alsof er enkel een kost zou

zijn wanneer iets wordt verrekend in een distributienettarief en er geen kost zou zijn wanneer die kost zich elders bevindt, is natuurlijk een beetje bij de haren getrokken. Ik stel voor dat we die discussie wel over grenzen van oppositie en meerderheid heen op een eerlijke en serene manier voeren. Elke inspanning om de steunhoogte op exact gelijke manier te brengen als de noodzaak – niet meer en niet minder dan dat – zal staan en vallen met een correcte analyse van de feiten. Dat is dat men vanzelfsprekend niet meer steun moet krijgen dan nodig. Vandaag is dat soms nog het geval en daar moeten we over waken. Maar of de kost op de ene dan wel op de andere plek verrekend wordt, is van secundair belang. Van het grootste belang is dat er niet meer wordt ondersteund dan nodig is, ook niet minder dan nodig, om de doelstellingen te bereiken.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, ik ben blij met uw antwoord.

Ik wist niet dat er 160 windmolens in de pijplijn zaten in de havengebieden. Ook bij ons, in de haven van Zeebrugge, verloopt dat niet zo evident. Wij hebben er 4 jaar over gedaan om een ruimtelijk plan te verkrijgen zonder dat de groei van de bedrijven beperkt wordt. Je moet er toch ook altijd rekening mee houden dat door het plaatsen van een windmolen een bedrijf kan worden beperkt in zijn mogelijkheden. Ruimtelijk gezien is het goed dat er geen initiatieven komen voor telkens twee windmolens, want die staan dan ruimtelijk gezien altijd op één lijn. Als er daarentegen tien windmolens zijn, is het voor de ruimtelijke ordening wel goed dat ze op een lijn staan. Bovendien moet het betreffende havenbedrijf de concessie geven om de windmolens op die specifieke plaats te zetten. Het is niet gemakkelijk om alles te verzoenen: de uitbreiding van de havenbedrijven en het plaatsen van de windmolens. Sommige bedrijven willen uitbreiden op de plaats waar de windmolens moeten komen om op de lijn te staan.

Er is dus duidelijk veel daadkracht nodig voor zo'n plan. Ik ben het initiatief van de heer Martens genegen om samen met de minister voor Ruimtelijke Ordening een daadkrachtig plan op te zetten. Het heeft geen zin om steeds visualisaties op te zetten van waar het eventueel zou kunnen. Het vergt veel meer dan dat om tot goede oplossingen en realisaties te komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■